

**CE-KATEGOORIA MOOTORSÕIDUKIJUHI
ETTEVALMISTAMISE TÄIENDUSÕPPE ÕPPEKAVA
(ELEKTROONILINE ÕPPEVORM)**

**Positiivne OÜ
Reg.kood 11898613
Varsaallika 46 Tallinn**

Õppekava kinnitamise kuupäev: 01.10.2021

Elektrooniline õppekeskkond: Teooria.ee õppekeskkond (välja töötanud OÜ Teooria ja liiklusspetsialistid)

Mootorsõidukijuh täiendusõppe koolituse (CE-kategooria) õppetöö mahud akadeemilistes tundides (a 45 min):

	Liiklusteooriaõpe õppetundides	Õppesõit sõidutundides
Õppetöö maht elektroonilise õppe keskkonnas	10 (100%)	
Õppesõidu maht		10

Õppekava koostamise alus: Majandus- ja kommunikatsiooniministri määrus nr 60 „Mootorsõidukijuh ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuh ettevalmistamise õppekavad“

Kursuse läbiviimiseks vajalike sertifikaatide/litsentside olemasolu:
tegevusluba 7141 HTM

Juhi ettevalmistamine peab õpilasele andma teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt taotletava kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

Juhi ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:

- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
- 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemisele.

Täiendusõppe koolituskursusele võetakse õppima CE-kategooria ja C1E-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes:

- 1) omab mootorsõidukijuhi tervisetõendit CE-kategooria või C1E-alamkategooria auto juhtimist lubava märkega;
- 2) CE- või C1E alamkategooria autorongi juhtimisõiguse taotlemisel omab C- või C1 alamkategooria auto juhiluba.

ÕPPEKAVA STRUKTUUR, ÕPPE KESTUS JA KORRALDUS

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus ning vahelduvus peavad tagama õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase ettevalmistamise vastavalt juhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele.

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu ühe õppetunni arvestuslik kestus on 45 minutit. Korraga on teooria- ja sõiduõpet lubatud läbi viia kestusega kuni 90 minutit. Iga 90-minutilise ajavahemiku kohta peab õpetaja ja õpilase jaoks olema katkematu puhkepaus vähemalt 15 minutit, mille jooksul õppetegevust ei toimu.

Teooriaõppe ja sõiduõppe hõlmavad järgmisi teooriaõppe ja sõidutundide teemasid vähemalt alltoodud mahus. Mootorsõidukijuhi **täiendusõppe koolituse (CE-kategooria ja C1E-alamkategooria) õppekava struktuur ja maht** akadeemilistes tundides:

Teooriaõpe		Sõiduõpe	
	Õppetunde		Sõidutunde
Sissejuhatus CE-kategooria õppesse		Autorongi juhtimine õppeplatsil ja autorongi koostamine	
Haagiste tehnika		Autorongi juhtimine liikluses	
Haagisega manööverdamine			
Haagisega liiklemine			
Veose vedamine			
Liikluspühholoogia			
Minimaalne õppetundide arv			

Veebipõhise teooriaõppe läbimist kinnitab elektroonilises õppekeskkonnas Teooria.ee positiivsele tulemusele sooritatud proovieksam. Vajadusel määratakse sõidutundide kogumaht sõiduõppe individuaalses õppekavas.

Juhi koolitaja võib sõltuvalt õppekorraldusest, õpetamise metoodikast ja tingimustest muuta teemade käsitlemise järjestust ja teemasid lisada.

Koolitusel õpitu kinnistamiseks ja materjali kordamiseks võib õpilasele ette näha iseseisva töö. Õpilane teeb iseseisva töö õpetaja soovitustest lähtudes ja neile tuginedes. Iseseisva töö tulemusi kontrollib õpetaja.

Juhendaja kaasamine on erandlik. Juhendajaks võib olla vaid isik, kes vastab liikluseaduse § 109 vastavatele tingimustele, ja kellel on kehtiv juhendaja tunnistus.

Nõuded õpingute lõpetamiseks

Teoriaõpe: teadmiste kontroll autokooli klassiruumis või veebikeskkonnas.

Sõiduõpe: sõiduoskuse kontroll.

Täiendusõppe läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning koolitaja elektrooniliselt esitatud koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.

Õppekava koostaja: Raivo Avango, Positiivne OÜ juhatuse liige

e-post: profdriver@profdriver.ee

telefon: 5087769

1.TÄIENDUSÕPPE KOOLITUS

1.1 Teoriaõpe

T 1	Sissejuhatus CE-kategooria õppesse
Maht	Vastav e-tund Teooria.ee elektroonilises õppekeskkonnas.
Õppe sisu	Luu eeldused ülevaate saamiseks juhiloa saamise tingimustest ja korrast, õppetöö korraldusest, sisust ja mahust.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane: <ul style="list-style-type: none">• teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;• teab õppetöö korraldust;• teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;• on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruises seatud juhi koolituse eesmärgid.
Iseseisva töö sisu	Läbida Teooria.ee õppekeskkonnas vastav e-tund.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 2	Haagiste tehnika
Maht	Vastav e-tunnid Teooria.ee elektroonilises õppekeskkonnas.
Õppe sisu	Anda teadmised autorongi seadmete ja süsteemide otstarbest, kontrollimisest, hooldusest ja tehnoseisundist.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane teab: <ul style="list-style-type: none">• mitmesuguste autorongide ja nende osade tüüpe ja otstarvet ning loetletud osadest koostatud autorongide nimetusi (haagiseveduk, sadulveduk, täishaagis, poolhaagis, jms.);• joonisel näidata sõiduki põhiosi ja oskama selgitada haagise (poolhaagise) ühendamist autoga, st autorongi koostamist;• eri liiki (tükk-, puiste-, suur- ja/või raskeveoste jt) ning ohtlike veoste veo põhinõudeid;• selgitada, kuidas sõiduki regulaarne kontroll ja hooldus võivad vähendada kütusekulu ja keskkonnakahjulikke mõjusid;• selgitada sõidumeeriku, mitmesuguste haakeseadmete, kabiini ja veokasti, furgooni, kastikalluti, vahetuskere, luuktõstuki, varuratta kinnituse jms otstarvet ja kasutamist;• autorongi tähistamist mitmesuguste veoste veol;• valgustus- ja signalisatsiooniseadmete asukohti, otstarvet, kasutamist ja hooldust;• mitmesuguste haagise pidurisüsteemide (õhkpidurid, abipidurid, jms) tööpõhimõtet;• kuidas leida pidurite rikkeid;• eri rehvitüüpide omadusi ja tähistust;• varuratast puudutavat;• eri rehvitüüpide valiku aluseid;• autorongi erivarustusse kuuluvat ja oskab selle kohta käsiraamatust infot otsida.
Iseseisva töö sisu	Läbida Teooria.ee õppekeskkonnas vastav e-tunnid.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 3	Haagisega manööverdamine
Maht	Vastav e-tunnid Teooria.ee elektroonilises õppekeskkonnas.
Õppe sisu	Anda teadmised autorongiga manööverdamise põhitõdedest.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuidas haagisega ohutult pöörata ja tagurdada; • millised nõuded ja ohud kaasnevad autorongiga manööverdamisel; • kuidas autorongiga ohutult manööverdada; • ja oskab hinnata: <ul style="list-style-type: none"> veduki, haagise ja poolhaagise masside erinevusi; autorongi pidurdusvõimet; autorongi pidurdamisel tekkivaid ohte; poolhaagise vibamist; trajektoore ning jõude pööretel ja kurvis sõidul; haagise mõju autorongi juhitavusele; nõudeid ja ohte autorongiga manööverdamisel; ohte autorongi tagurdamisel tõusul-langul.
Iseseisva töö sisu	Läbida Teooria.ee õppekeskkonnas vastav e-tunnid.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 4	Haagisega liiklemine
Maht	Vastav e-tund Teooria.ee elektroonilises õppekeskkonnas.
Õppe sisu	Anda teadmised haagise ja veosega ohutuks liiklemiseks väiksema ja suurema liiklusega teedel.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ette näha ohuolukordi ja tundma nende tekke põhjusi ning põhjustajaid; • kuidas hoiduda ohuolukordade tekitamisest ja nendesse sattumisest; • pukseerimisega kaasnevaid ohtusid ja nende vältimise võimalusi; • kuidas erinevad tegurid (nagu tee-ja ilmastik, autorongi väliskuju ja juhi sõidustiil) mõjutavad kütusekulu.; • õpitud mõisteid ning mõisteid, mis on seotud autorongi, haagise, poolhaagise ja kerghaagisega; • autorongi asukohta asulas ja asulavälisel teel sõites; • sõitmist sõidukireas ja sõidurajal, arvestades autorongi pikkust ja laiust ning külgevahet; • tagurdamist pööretel ja tõusul-langudel; • ohutu pikivahe vajadust eri liiklusoludes ja seda, millest sõltub ohutu pikivahe; • teeandmiskohustuse ja eesõiguse kasutamise omavahelist seost, arvestades autorongi liikumise eripära; • ohutuks möödaskõidu (möödumiseks) vajalikke tingimusi ja ohte möödaskõidu (möödumise) üksikutel etappidel ning vajalikke piki- ja külgevahesid; • lubatud suurima kiiruse ja oludele vastava kiiruse erinevust, ning oskab seda arvestada;

Õpiväljundid	<ul style="list-style-type: none"> • kes on vähekaitstud liiklejad ja miks peavad juhid olema nende suhtes eriti tähelepanelikud; • kuidas liigelda ristumisel raudtee või trammiteega; • kuidas liigelda autorongiga õuealal, kiirteel, muutsuunaliiklusega teel, tunnelis jne.
Iseseisva töö sisu	Läbida Teooria.ee õppekeskkonnas vastav e-tunnid.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

	Veose vedamine
Maht	Vastav e-tunnid Teooria.ee elektroonilises õppekeskkonnas.
Õppe sisu	Anda teadmised õigeks veose veoks.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuidas nõuetekohaselt koostada koormat ja seda kinnitada ning katta, et see: <ul style="list-style-type: none"> ei oleks ohtlik kaasliiklejatele; ei ületaks lubatud mõõtmeid, teljekoormust ja massi; ei piiraks juhi vaatevälja; ei varjaks sõiduki tulesid; ei varjaks numbri- ega tunnusmärke; ei suurendaks oluliselt kütusekulu; ei saastaks keskkonda; • kirjeldada, kuidas erinevad tegurid (nt. veos, mass, telje koormus, tuul, jms) mõjutavad autorongi sõiduomadusi.
Iseseisva töö sisu	Läbida Teooria.ee õppekeskkonnas vastav e-tunnid.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

T 6	Liikluspsühholoogia
Maht	Vastav e-tund Teooria.ee elektroonilises õppekeskkonnas.
Õppe sisu	Valmistada juhiloa taotlejat psühholoogiliselt ette tööks veoautojuhina.
Õpiväljundid	<p>Pärast koolitust õpilane teab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ja oskab arendada endas veoautojuhi tööks vajalikku liikluskultuuri (olukorra ettenägemise võimet, otsustusvõimet, pingetaluvust, vastutustunnet jne); • võimalikke pingesiseid liikluses, pingesiseisundi mõistet ja olemust ning mõju liiklusohutusele; • emotsioonide mõjust juhi käitumisele; • tegureid, mis vähendavad juhi tegutsemisvõimet (nt väsimus, alkohol, ravimid, jne.).
Iseseisva töö sisu	Läbida Teooria.ee õppekeskkonnas vastav e-tund.
Kohustuslik kirjandus	Määrab teooriaõpetaja õpilasele individuaalselt lähtuvalt kaasaegsete õppematerjalide võimalustest.

1.2 Sõiduõpe

S 1	Autorongi juhtimine õppeplatsil ja autorongi koostamine
Õppe sisu	Luuakse eeldused enne sõidu alustamist enda ja teiste liiklejate ohutuse tagamiseks vajalike oskuste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane oskab: <ul style="list-style-type: none">• kontrollida järgmiste seadmete ja veose vastavust esitatavatele nõuetele: pidurid, rattad, valgustusseadmed, märgutuled, poripõlled, tahavaatepeeglid, haakesead, autorongi piduri- ja elektriühendused, veose paigutus ja kinnitus;• otsustada, kas haagist tohib vedukiga ühendada;• ühendada ja lahti ühendada haagist (poolhaagist) vedukist;• otsustada, kas on vaja puhastada laternaid, aknaid ja numbrimärke;• oskab käsitseda autot ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides;• sooritada heal tasemel kõik sõidueksamil ettenähtud sõiduharjutused.
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.

S 2	Autorongi juhtimine liikluses
Õppe sisu	Luuakse eeldused keerulisema ja tihedama liiklusega teedel liiklemiseks vajalike oskuste kujunemiseks.
Õpiväljundid	Pärast koolitust õpilane oskab: <ul style="list-style-type: none">• omab vajalikke oskusi liiklemiseks vähese ja tihedama liiklusega teel;• alustada sõitu tee äärest, jälgides liiklust ja järgides teeandmise nõudeid;• valida õiget sõidurada ja sõiduki rida, arvestades tee ja sõiduki omadusi, liiklustihedust ja nähtavust;• kasutada teepeenart;• kasutada õigeid kurvisõiduvõtteid;• sõita kindlal sõidurajal ja kindlas sõidukireas;• anda suunamärguannet ja pidada kinni teeandmiskohustusest seal kus see on nõutud;• valida sõidurada kavatsatud sõidusuuna või liikluskorraldusvahendite järgi;• valida kiirust, arvestades kehtivaid kiiruspiiranguid, teed ja teeolusid (ka poriga pritsimise ohtu), ilma- ja nähtavustingimusi, auto seisundit ja koormatust, isiklike sõiduvõimeid, mitmesuguseid keskkonnamõjusid ning muid liiklustingimusi;• sõit teiste sõidukite järel hoides ohutut pikivahet eessõitjaga, arvestades ilma- ja teeolusid, eessõitva sõiduki mõju nähtavusele, kiirust, möödasõitvaid sõidukeid ja hoiatusmärguande õigeaegsust;• teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;• mõistab, et juhul kui suurema ohu allika valdajal, tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;

Õpiväljundid	<ul style="list-style-type: none"> • omab realistlikku arusaama isiklikest, vähese ja suure liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest; • vältida autorongi käärasendisse sattumist; • kavandada möödasõitu ja ohutult möödasõitu sooritada arvestades erinevaid tegureid, nagu nähtavus, ilma-ja teeolud, teised sõidukid, jms; • katkestada möödasõit ohu ilmnemisel; • otsustada, kas tohib ja saab mööduda paremalt, arvestades nähtavust, pärisuunavööndi laiust, ohutut külgvahet, vähekaitstud liiklejaid ning liiklusreegleid; • sõita maanteel, kiirteel, raudteel, trammiteel ja tunnelis arvestades erinevaid muutujaid, nagu teised liiklejad, ilma-ja teeolud, jms; • sõita vastavalt liiklusreguleerija märguannetele või liikluskorraldusvahenditele teetööde kohtades; • vähekaitstud liiklejatega arvestada; • osutada erilist tähelepanu lastele, vanuritele ja puuetega jalakäijatele; • käituda eriolukordades (loomad teel, eritalituse sõidukid, hädapeatused, organiseeritud inimrühmad jms); • olla ettenägelik ja jälgida ümbrust, nii et saaks ohuolukordade tekkimisel rakendada vajalikke abinõusi; • arvestada nõudeid, mis kaasnevad sõiduga libedal teel ja neid järgida; • teadvustada ohte, mis kaasnevad sõiduga pimedal ajal ja käituda vastavalt; • arvestada ohte, mis võivad kaasneda sõitmisel piiratud või halva nähtavusega oludes ja oskab neile reageerida; tunnetades märke, mis võivad viidata riskidele ja oskab riske ennetada; • vältida liiklusõnnetust; • sõita sujuvalt, arvestades üldisi keskkonnakaitsenõudeid ja oma terviseriske; • juhendada liiklusmärkidest, foorituledest, reguleerija märguannetest, teemärgistest, ohutusseadmetest ristumisel raudtee või trammiteega, teiste juhtide märguannetest ja sõidukitähistest ning muudest liiklusnõuetest; • sõita ohte ennetavalt ja olla valmis reageerima ohu ilmnemisel.
Iseseisva töö sisu	Harjutamise jätkamine kuni õpilane saavutab ohutu ja keskkonda säästva sõiduki käsitlemise vilumuse tasemel, mis on vajalik sõiduõppe jätkamiseks.